

MARC PONS | Autor de 'La caixa negra' (Pagès Editors)

“En canviar l'escenari polític, les caixes que es feien dir ‘catalanes’ no ho eren tant”

L'experiència de Marc Pons (Lleida, 1966) com a treballador d'una caixa d'estalvis li va donar la base per escriure *La caixa negra* (Pagès Editors), una novel·la que té com a rerefons la crisi de les entitats d'estalvi. Amb una dosi elevada d'ironia i amb la intensitat del gènere negre, l'autor ens trasllada a l'interior d'una entitat lleidatana, la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Lleida, la Pia Lleidatana. Tot arrenca quan, un dia de finals de 2010, troben mort el cap de personal a la feina. I podria ser un assassinat...

La novel·la té molt de denúncia d'això que en diu destrucció de les caixes?

No se n'ha parlat prou, ni s'ha explicat realment com ha estat. El que convenia als poders polític i econòmic era passar pàgina. Se'ns ha volgut dir que això va ser un procés de reestructuració bancària ordenada, que hi havia un model —el de les caixes— que no tenia futur perquè havien perdut la cursa amb els bancs. Aquests es van presentar com els grans salvadors.

I no ho van ser, en alguns casos?

Tots aquests bancs es queden les caixes en condicions molt bones. Havien estat prèviament rescatades i sanejades amb diner públic. Hi ha bancs que van arribar a comprar caixes pel preu simbòlic d'un euro

Suggereix que hi havia un pla predeterminat per acabar amb les caixes, que feien ombra als bancs?

Tot això no seria possible si no existís aquest pla. A La caixa negra suggereixo aquesta complicitat entre les direccions dels bancs i moltes direccions de caixes d'estalvi. Com es podria explicar, si no, les situacions a que van arribar les caixes a partir del 2008?

Les caixes, però, s'havien llançat a una cursa suïcida en els anys de la bombolla del totxo...

Sí, però qui decideix la política d'inversió d'una caixa d'estalvis? La decidia el seu consell d'administració, on hi havia un president, un director general, un cap de riscos, un cap de personal. No hi va haver cap caixa privada a la qual s'obligués a portar a la pràctica un tipus determinat d'inversió o, fins i tot, una inversió

concreta. Altra cosa són les caixes que depenien d'un organisme públic, com les diputacions.

En aquests casos, els polítics van condicionar les decisions?

Ho podríem vincular amb el finançament de tota aquella obra civil que es va fer a l'Estat en temps de bonança. Una obra civil innecessària, que ha costat pel cap baix 250.000 milions, finançada en bona part per aquestes caixes. Pensi en l'aeroport de Castelló,

que va ser finançat en bona part per la Caja de Ahorros del Mediterráneo, governada pels del mateix partit que manaven a la Generalitat valenciana i a la Diputació. Com ha acabat? Doncs que l'ha comprat una empresa privada per una desena part del seu valor.

Els treballadors vàreu ser unes víctimes més del despropòsit?

El procés va costar 42.000 llocs de treball, però a la societat no li va importar, perquè era gent que es posaven corbata i americana per

treballar. Jo havia llegit l'expressió *cerdos con tirantes*.

A vostè què li va passar?

Em van enviar a fer substitucions, cobrint una zona molt ampla. Hi havia algú que tenia una feina: fer que no estigués cada dia en una feina diferent. Com les que feia abans? No! Estava amorrat al piló, com es deia en l'argot. A finestreta. Per a mi no representava cap problema estar servint reintegraments de 30 euros a jubilats. No havia anat mai pel carrer gallejant de treballar on treballava, la feina no tenia dimensió social. Em trobava delegats que em respectaven i d'altres que quan sortia a esmorzar m'agafaven bitllets del calaix perquè al final no pogués quadrar la caixa.

Malgrat tots els seus defectes, a Catalunya hi hem perdut sense les caixes?

Moltíssim. Abans de la reestructuració, Catalunya tenia una 3a part de les caixes de l'Estat. Les privades i les més antigues eren aquí. Sense les caixes, hem perdut el control de l'aparell financer. I s'ha demostrat, quan ha canviat l'escenari polític i s'ha vist que les entitats que es feien dir *catalanes* no ho eren. Bancàriament, estem en mans de grups de fora, manifestament contraris a la voluntat democràtica catalana.

